

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kárpáti Miklós ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. január 24. napján meghozott, 22.P.26.381/2007/3. számú ítélete ellen az alperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és a ...-án a ... című napilapban és annak internetes honlapján megjelent cikkekre vonatkozó keresetet elutasítja.

Az elsőfokú költségeiket a peres felek maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.000 (ötezer) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékből a felperes 34.500 (harmincnégyezer-ötszáz) forintot, az alperes által szerkesztett lapot kiadó ... pedig 10.500 (tízezer-ötszáz) forintot köteles a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetének helyt adva kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül a ... című napilapban, illetve a lap internetes honlapján a ...-án és ...-én, ... által írt „...” és a „...” címmel megjelent cikkekkal azonos helyen és betűmérettel tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás

Lapunkban és annak internetes honlapján ...-án, az „...” című cikkben valótlanul állítottuk, hogy felperes neve felperes az ... keresztül az ... francia napilap október 3-án

megjelent számához olyan cikket juttatott volna el, amely ... miniszterelnök köztisztasági csomagjáról úgy ad hírt, hogy annak kiváltó okairól hallgat.

A valóság ezzel szemben az, hogy a szerző ezen intézkedési csomag közvetlen előzményeként a francia nyelvű közleményben a miniszterelnök úgynevezett „hazugság-beszédét” és az amiatt bekövetkezett eseményeket jelölte meg, míg az angol nyelvű közleményben e körben a ...-ügyre is utalt.

Lapunk ...-i számában, valamint lapunk online változatában „...” címmel közölt írásunkban valótlanul állítottuk, hogy a francia ... tudósítója, felperes neve november 8-i hírügynökségi jelentésében azt közölte, hogy a ... veszélyt jelentene, valamint, hogy Magyarországon fennáll a weimarizálódás, a fasizálódás veszélye. A valóságban felperes neve éppen azt fogalmazta meg hírügynökségi jelentésében, hogy ilyen veszélyek jelenleg nem fenyegetnek Magyarországon."

Kötelezte az alperes által szerkesztett lapot kiadó ...-ét, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.000 forint ügyvédi munkadíjat, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 21.000 forint kereseti illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette a Pp. 342. §-ának (1) bekezdését, a Pp. 343. §-ának (3) bekezdését, a Ptk. 79. § (1) bekezdésében foglaltakat, valamint a Legfelsőbb Bíróság sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó PK 14. számú állásfoglalását.

Mivel a ...-i cikkel kapcsolatban az alperes teljes mértékben elismerte a felperesi követelést, azzal érdemben nem foglalkozott, és az alperest a felperes kereseti kérelmének megfelelően helyreigazításra kötelezte.

Az ...-i cikk tekintetében rögzítette, hogy ítékezése alapjául a francia nyelvű szöveg felek által sem vitatott magyar fordítását fogadta el, mivel az alperes a francia nyelvű szövegből dolgozott, és ennek ellenkezőjét a felperes sem állította. Rámutatott, hogy az alperest terhelte annak bizonyítása, miszerint a felperes a francia hírügynökséghez eljuttatott anyagában a miniszterelnök köztisztasági csomagjának kiváltó okairól semmit sem közölt, az alperes azonban bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni.

A cikknek a miniszterelnök „hazugság-beszédére”, az adóelkerülés mértékére, valamint a pártfinanszírozás reformjának és a pártokhoz kötődő ifjúsági szervezetek szigorúbb ellenőrzésének szükségességére vonatkozó részeit idézve megállapította, hogy a felperes több dolgot is felsorolt, ami álláspontja szerint a miniszterelnök intézkedési csomagját megelőzte és szükségessé tette, ezért nem felel meg a valóságnak a cikk azon közlése, hogy a felperes egyáltalán nem jelölt meg kiváltó okot. Egyetértett azzal a felperesi érveléssel, hogy amennyiben az alperesnek az lett volna a véleménye, hogy nem ezek voltak a kiváltó okok, úgy ezt kellett volna közölni, nem pedig azt állítani, hogy a felperes egyetlen okot sem jelölt meg. Rámutatott, hogy a per eldöntése szempontjából lényegtelen, hogy a francia olvasó valós vagy valótlan képet alkot a cikkben említett intézkedésekről, mivel jelen perben csak annak van jelentősége, hogy a felperes személyét érintő közlés valós vagy valótlan, e vonatkozásban pedig a felperes keresete megalapozott volt.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását és a ...-i cikkel kapcsolatos kereset elutasítását kérte.

Indokolásában kifejtette, hogy a felperes által kifogásolt szövegrész nem tényállítás, hanem véleményalkotás, amelynek helyreigazítása a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása értelmében kizárt. Álláspontja szerint ezt támasztja alá az elsőfokú ítélet indokolása is, miszerint amennyiben az lett volna a véleménye, hogy nem ezek a kiváltó okok, akkor ennek megfelelően kellett volna megfogalmazni a közlést.

Rámutatott, hogy a cikkíró azt a véleményét fejtette ki, hogy a miniszterelnök intézkedési csomagjának kiváltó okairól a külföldi olvasók nem értesülhettek, mivel a hazai közvélekedés szerint sem a felperes által felsorolt események a közvetlen előzményei a köztisztasági programnak. Tartalmilag ugyanis az az alperesi vélemény, hogy a felperes a kiváltó okokról hallgatott, megegyezik azzal, hogy egyéb, oda nem illő tartalmú eseményeket sorolt fel. Utalt arra, hogy az ellentétes vélemények valóságtartalmát kizárólag politikai elemzések figyelembevételével lehetne valószínűsíteni, azonban ez szükségtelen, mivel a vélemény valóságtartalma sajtóperben nem vizsgálható.

Fellebbezéséhez csatolt hat, a miniszterelnök köztisztasági csomagjának bejelentéséről szóló sajtóközleményt annak alátámasztására, hogy a cikkíró olyan politikai véleményt fogalmazott meg, amely nem tekinthető alaptalannak. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet érvelése szerint a felperes bármiről, a miniszterelnök intézkedési csomagjával kapcsolatba sem hozható dolgokról is írhatott volna tudósításában, utólag arra hivatkozva, hogy megjelölte ugyan az okokat, csak azok nem helytállóak.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Az alperesi fellebbezésre tekintettel előadta, hogy az alperesi cikk kifogásolt része vitathatatlanul tényközlés, mivel keresetében nem azt sérelmezte, hogy az alperes mit jelölt meg a köztisztasági csomag előzményeként vagy okaként, hanem azt, hogy az alperesi közlés szerint ő minden előzmény és ok megjelölése nélkül számolt be arról. Álláspontja szerint amennyiben véleményközlésről lenne szó, akkor úgy kellett volna fogalmazni, hogy az általa írt előzmények vagy okok nem valósak, amelyet az alperes akár egyetlen - a „valós” - szó használatával is elérhetett volna. Rámutatott, hogy az alperesi közlés lényegi tartalma és köznyelvi jelentése az, hogy ő semmilyen előzményt, illetve okot nem jelölt meg és ezt a jelentést támasztja alá a közlés legszorosabb szövegkörnyezete is.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csupán a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálhatta felül.

Ebben a körben eljárva a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes fellebbezése a következők szerint alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezés alapján általánosságban az alábbiakat emeli ki:

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése alapján a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz. A (2) bekezdés szerint a Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.

A Ptk. 79. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről a sajtószerv valótlan tényt közöl, híresztel, vagy való tényeket hamis színben tüntet fel, akkor az érintett követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállításai valótlan, illetve mely tényeket tüntet fel hamis színben, továbbá melyek a való tények.

A valótlan sajtóközleménnyel szembeni védelem független a sajtószerv vétlenségétől és a kifogásolt közlemény valóságtartalmáért a sajtószervet objektív felelősség terheli.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelölésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Véleménynyilvánítás, értékelés vagy bírálat önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt arra mutat rá, hogy jelen perben abból kellett kiindulni, hogy a felek egyező előadást tettek a tudósítás francia nyelvű szövegéről, míg a felperes által állított angol nyelvű szöveg ...-nek való megküldését és a kétféle szöveg indokoltságát a felperes a perben nem igazolta, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor ítélezése alapjául a francia nyelvű tudósítást fogadta el. A francia nyelvű tudósítás - amelynek magyar nyelvű fordítását mindkét peres fél hitelesnek fogadta el - visszautal a miniszterelnök egy évvel korábbi „hazugság-beszédére”, majd részletesen ismerteti a hétpontos köztisztasági csomag tartalmát, célként jelölve meg a közfinanszírozás, ezen belül különösen a párt- és kampányfinanszírozás átláthatóságát.

A felperes mind az alpereshez eljuttatott, mind a keresetben megjelölt helyreigazítási kérelmében azt kérte valóságként közölni, hogy az alperesi cikk állításával ellentétben a francia ... hírügynökség hírében részletesen bemutatta az úgynevezett ...-ügyet és annak politikai hátterét, valamint azt a feltételezést is, hogy az elsikkasztott pénz egy része a szocialista párt ifjúsági tagozatához kerülhetett. Kérte továbbá közölni, hogy a hírügynökségi jelentés arról is beszámolt, miszerint a csomag bejelentését megelőző napokban az ügyészség a miniszterelnököt tanúként hallgatta meg az ügyben. A Fővárosi Ítéltábla az ítékezés alapjául elfogadott francia nyelvű tudósítás tartalmi elemzése alapján megállapította ugyanakkor, hogy abban a felperes hivatkozásával ellentétben semmilyen utalás nem található a ...-ügyre, az elsikkasztott pénzzel kapcsolatos feltételezésre és a miniszterelnök tanúkénti kihallgatására.

A Legfelsőbb Bíróság PK 15. számú állásfoglalása feljogosítja a bíróságot, hogy amennyiben a keresetnek helyt ad, határozatában - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapítsa meg a helyreigazítás szövegét. Ennek a rendelkezésnek korlátját képezi azonban a Pp. 215. §-ában meghatározott kereseti kérelemhez kötöttség elve, amelyre figyelemmel nem kötelezhető a sajtó olyan nyilatkozat közlésére, amely a jogosult által érvényesített igény körében a helyreigazításhoz szükséges mértéket akár tartalmában, akár terjedelmében túllépi. Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 215. §-a alapján azt kellett volna vizsgálni, hogy a felperes helyreigazítási kérelmében megjelölt, valóságként közölni kért tények szerepelnek-e a francia nyelvű hírügynökségi jelentésben. Mivel a francia nyelvű tudósításban azokra

még tartalmi utalás sem történt, tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetének helyt adott és a helyreigazítás szövegét a kereseti kérelemtől eltérő tartalommal állapította meg, különös tekintettel arra, hogy a helyreigazítás szövegében nem csupán a francia, hanem az ítélezés alapját nem képező angol nyelvű tudósításra is történik hivatkozás.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi keresetet e körben nemcsak a fentiekre figyelemmel találta alaptalannak, hanem egyetértett azzal az alperesi hivatkozással is, hogy a sérelmezett kijelentés véleménynek minősül, amelynek helyreigazítása Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása értelmében kizárt. A másodfokú bíróság megítélése szerint az alperesi írás - a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának megfelelő - szövegkörnyezetben történő értékelésével az volt megállapítható, hogy az a közlés, amelynek megfogalmazása értelmében a felperes „a csomag kiváltó okáról hallgatott”, az alperesi cikkíró hírügynökségi tudósításról alkotott értékelésének, következtetésének minősül. A szövegösszefüggés alapján pedig az alperesi szerző következtetése nem tekinthető minden alapot nélkülözőnek, ugyanis helyreigazítási kérelméből következően maga a felperes sem vitatta, hogy a köztisztasági csomag közvetlen kiváltó oka a ...-ügy volt, erről pedig a cikkíró rendelkezésére álló francia nyelvű tudósításban valóban nem esett szó. Ezt meghaladón azonban - figyelemmel arra, hogy a kifogásolt közlés véleménynyilvánításnak minősül - érdemben nem vizsgálható, hogy a felperes tudósításában foglaltak alapján az alperesi cikkíró helyesen vont-e le következtetését vagy téves véleményyt alkotott.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes ...-i cikk helyreigazítása iránt előterjesztett keresetét elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú és fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése, illetve Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltakra.

Az Itv. 62. § (1) bekezdés f.) pontja szerint le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről szóló rendelkezés az Itv. 38. § (1) bekezdésén és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. április 8.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.. Győriné dr. Maurer Amália s. k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő